

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
**"ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ-
Η ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ"**

4ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ- ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2023-2024

1. ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ

Α. ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Η κυρία Μαρίνα Ζωγράφου, η οποία είναι ερμηνεύτρια παραδοσιακών τραγουδιών και ασχολείται γενικότερα με την παράδοση του τόπου, επισκέφθηκε το νηπιαγωγείο μας και μας μίλησε για ήθη και έθιμα του Δωδεκαήμερου (Χριστούγεννα έως τα Φώτα)

Η κυρία Μαρίνα μας εξήγησε πώς στόλιζαν το χριστουγεννιάτικο δέντρο και τι συμβόλιζε κάθε αντικείμενο που έβαζαν επάνω του. Αφού φτιάξαμε τα στολίδια

στολίσαμε το δικό μας παραδοσιακό χριστουγεννιάτικο δέντρο

Στη συνέχεια μας τραγούδησε τα παραδοσιακά χριστουγεννιάτικα κάλαντα

Στο τέλος μας παρουσίασε ένα ξεχασμένο Πρωτοχρονιάτικο έθιμο, την
" Τριστιάλκα"

**" Τρις Τριστιάλκα
και τώρα και του χρόνου
πάλι τον Αη Βασίλη"**

Τα παιδιά για να την ευχαριστήσουν , της χάρισαν ένα βιβλίο με ζωγραφιές που ετοίμασαν και μία κάρτα με τις ευχές τους για τις γιορτές

Β.ΤΑ ΚΟΛΙΝΤΑ Ή "ΜΠΑΜΠΩ ΚΟΛΙΝΤΑ"

Η λέξη **Κόλιντα**, λέγεται ότι ήταν το όνομα μιας ξακουστής «μαμής» στη Βηθλεέμ, η οποία ξεγέννησε την Παναγία.

Γι' αυτό, την προπαραμονή των Χριστουγέννων, δηλαδή το βράδυ της 23ης Δεκεμβρίου, τα παιδιά που πήγαιναν στα σπίτια και τραγουδούσαν τη γέννηση του Χριστού, φώναζαν: **"Μπάμπου Κόλιντα"**. Παράλληλα έψαχναν να την βρουν, μετακινώντας αντικείμενα που έβρισκαν στον δρόμο και στις αυλές των σπιτιών. Οι νοικοκυρές φίλευαν τα παιδιά **"κολινταρούδια"** κουλούρια δηλαδή που είχαν ετοιμάσει ειδικά γι' αυτήν τη βραδιά.

Τα παιδιά ψάχνουν να βρουν την **"Μπάμπω Κόλιντα"**

Ενθουσιασμένοι όλοι, τα κατάφεραν τελικά. Βρήκαν την **"Μπάμπω Κόλιντα"**

Γ. Η «ΓΟΥΡΝΟΧΑΡΑ» Η «ΓΟΥΡΟΥΝΟΧΑΡΑ»

Την παραμονή των Χριστουγέννων σφάζονταν τα γουρούνια, τα οποία οι χωρικοί είχαν εκθρέψει επιμελώς για ένα χρόνο.

Οι γονείς συνήθιζαν να βάζουν τα μικρά παιδιά να κάθονται πάνω στο γουρούνι για να "μην κατουριούνται επάνω τους"

Δ Το Χριστόψωμο

Παραδοσιακά, οι προετοιμασίες για τη μεγάλη γιορτή των Χριστουγέννων, ξεκινούσαν νωρίς. Τις ημέρες αυτές θα έπρεπε να ετοιμαστούν **τα λουκάνικα, ο Καβουρμάς και η Καρβαβίτσα**, νοστιμότατα παραδοσιακά εδέσματα, όλα παρασκευασμένα από το κρέας του γουρουνιού που εκτρέφονταν για αυτό το σκοπό. Η διαδικασία των Χριστουγεννιάτικων ετοιμασιών, αποκορυφωνόταν την παραμονή της γιορτής. Οι νοικοκυρές των σπιτιών έπρεπε, να

ζυμώνουν και να ετοιμάσουν το Χριστόψωμο, φτιαγμένο με ιδιαίτερο μεράκι και στολίσματα.

Το δικό μας Χριστόψωμο

Ε. "ΤΑ ΕΝΝΙΑ ΝΗΣΤΙΣΙΜΑ ΦΑΓΙΑ"

Το βράδυ της Παραμονής των Χριστουγέννων, ετοιμαζόταν το τραπέζι της Παναγίας, τιμώντας τη Θεοτόκο, που αυτό το βράδυ θα έφερνε στον κόσμο το Θείο Βρέφος.

Επάνω στο τραπέζι έπρεπε να βρίσκονται "Τα Εννιά Νηστήσιμα Φαγιά" που συμβόλιζαν τους εννέα μήνες κυοφορίας της Παναγίας. Η νοικοκυρά του σπιτιού, άναβε ένα κερί, το έβαζε στη μέση του χριστόψωμου, έβαζε το θυμίαμα στο θυμιατό, και ο νοικοκύρης, θυμιάτιζε πρώτα το τραπέζι, στη συνέχεια περνούσε μπροστά από το κάθε μέλος της οικογένειας με το θυμιατό. Ο μικρότερος της οικογένειας έλεγε το «Πάτερ ημών»,

ΣΤ." Η ΚΑΜΗΛΑ"

Την Τρίτη 19-12-2023 επισκέφθηκαν το νηπιαγωγείο μας μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου **"Το Καβακλί"** οι οποίοι συνόδευσαν την **"Καμήλα"**

Το δρώμενο Καμήλες και Ντιβιτζήδες (καμηλιέρηδες), όπως ονομάζεται, είναι ένα από τα πιο γνωστά πρωτοχρονιάτικα έθιμα της Ανατολικής Ρωμυλίας.

Οι κύριοι Γιώργος, Τάσος και Αντώνης αφού μας μίλησαν για το Πρωτοχρονιάτικο έθιμο της **"Καμήλας"** έδωσαν την ευκαιρία σε όλα τα παιδιά να γίνουν **"ντιβιτζήδες"** δηλαδή καμηλιέρηδες, χτυπώντας την **"κουδούνα"** και το **"τοπούζι"** (ξύλινο ρόπαλο με κουδούνια) και προσπαθώντας να κάνουν την καμήλα να χορέψει.

Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν χόρεψαν και διασκέδασαν με την καμήλα

Στο τέλος την φίλεψαν με τα μπισκότα που είχαν φτιάξει την προηγούμενη μέρα

" Και του χρόνου"

2. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Την Πέμπτη 7-03-2024 (Τσικνοπέμπτη) επισκέφθηκαν το νηπιαγωγείο μας τρεις μουσικοί παραδοσιακών οργάνων από τον Πολιτιστικό Σύλλογο «Το Καβακλί» .

Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά τα παραδοσιακά μουσικά όργανα, να μάθουν πώς και από ποια υλικά κατασκευάζονται αλλά και πώς παίζονται.

Στη συνέχεια τραγούδησαν και χόρεψαν παραδοσιακά τραγούδια και χορούς με την ορχήστρα μας γιορτάζοντας παράλληλα την Τσικνοπέμπτη με παραδοσιακό τρόπο

3.ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΕΣΙΕΣ

Α. Την Παρασκευή 8-03-2024 επισκέφθηκαν το νηπιαγωγείο μας μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Κουφαλίων «Το Καβακλί» για να μας δείξουν τις παραδοσιακές φορεσιές των Καβακλιωτών, τα «**πουτούρια**» και την «**τσούκνα**»

Τα παιδιά είδαν και έμαθαν τι φορούσαν οι άντρες, οι γυναίκες και τα παιδιά, από τι ήταν φτιαγμένα τα ρούχα αλλά και τη διαδικασία ντυσίματος.

Αντρική φορεσιά

Γυναικεία φορεσιά

Το “Γιουμουρλούκι”: Η κάπα με την οποία προστατευόταν ο άντρας από το κρύο, την βροχή και το χιόνι αλλά προστάτευε και την οικογένεια του όταν βρίσκονταν στην ύπαιθρο

Β. Την Τετάρτη 3-04-2024, επισκέφθηκε το νηπιαγωγείο μας η κυρία Άντρη , μητέρα μαθητή και μας έδειξε την παραδοσιακή Ποντιακή φορεσιά

Τα παιδιά παρατήρησαν τις φορεσιές και βρήκαν ομοιότητες και διαφορές με τις άλλες φορεσιές που είχαν δει.

Έμαθαν κάποιες εκφράσεις στην ποντιακή διάλεκτο, άκουσαν παραδοσιακά ποντιακά τραγούδια και στο τέλος χόρεψαν παραδοσιακούς ποντιακούς χορούς

Ολοκληρώνοντας το θέμα "Παραδοσιακές φορεσιές" τα παιδιά έφτιαξαν:

Παραδοσιακές ποδιές τα κορίτσια και Παραδοσιακά γιλέκα τα αγόρια

4. ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑΤΑ-ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ

1η Μαρτίου

1η ημέρα της άνοιξης. Τα παιδιά φόρεσαν το "**Μαρτάκι**" τους ,δηλαδή το βραχιόλι από άσπρη και κόκκινη κλωστή, έφτιαξαν την "**χελιδόνα**" τους και τραγούδησαν τα Κάλαντα του Μάρτη , τα "**Χελιδονίσματα**" για να καλωσορίσουν την Άνοιξη και τα χελιδόνια

5.ΑΠΟΚΡΙΑ

Α.ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Μέσα από την δραματοποίηση και το παιχνίδι, τα παιδιά έμαθαν κάποια παραδοσιακά σκωπτικά τραγούδια τα οποία τραγουδούσαν και χόρευαν κυρίως τα παιδιά την περίοδο της Αποκριάς

«ΠΑΝΤΡΕΥΟΥΝΕ ΤΟΝ ΚΑΒΟΥΡΑ»

«ΜΙΑ ΓΡΙΑ ΜΠΑΜΠΟΓΡΙΑ»

«ΠΩΣ ΤΟ ΤΡΙΒΟΥΝ ΤΟ ΠΙΠΕΡΙ»

Β.ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΧΑΣΚΑ

ΤΟ ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ

ΧΑΡΤΑΕΤΟΣ- ΚΟΥΛΟΥΜΑ

Η ΚΥΡΑ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

6.ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

Μήλο μου κόκκινο

Γερακίνα

Ποδαράκι

Κοφτός

Συγκαθιστός

7. ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΓΩΝΙΑ

Πώς ζούσαν οι άνθρωποι παλιότερα; Πώς ήταν τα σπίτια τους; Τι δουλειές έκαναν; Τι αντικείμενα χρησιμοποιούσαν;

Α.ΥΦΑΝΤΑ

Τα παιδιά έπιασαν τα υφαντά για να καταλάβουν από τι υλικό είναι φτιαγμένα, παρατήρησαν τα σχέδια (μοτίβα) τους, εξέφρασαν τις σκέψεις τους για το πού και πώς τα χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι παλιότερα

Από το μαλλί στο υφαντό

Το μαλλί

Το ξάσιμο

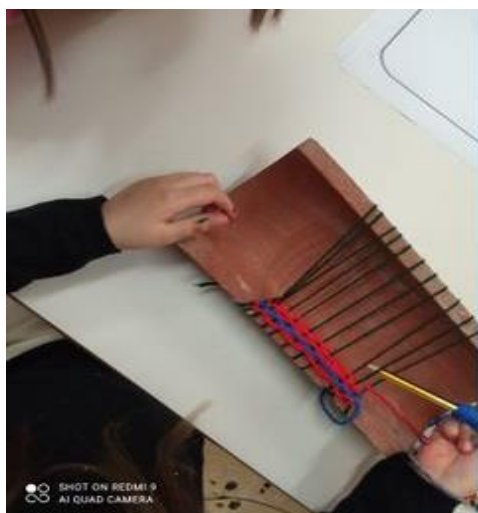
Η Ρόκα

και το Αδράχτι

Ο δικός μας Αργαλειός

Παρακολούθησαν βίντεο και εικόνες στο διαδίκτυο για την επεξεργασία του μαλλιού και την ύφανση

Ας στρώσουμε το δικό μας παραδοσιακό σπίτι

Φτιάχνουμε υφαντά με κλωστές ή συνδυάζοντας διάφορα μοτίβα

Β.ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Ας γεμίσουμε το σπίτι μας με αντικείμενα που χρησιμοποιούσαν παλιότερα

Και το παιχνίδι ξεκινά

Γνωρίσαμε την τέχνη του αγγειοπλάστη και φτιάξαμε:

κεραμικά πιάτα

και αγγεία (κανάτια)

Γ. ΒΟΣΚΟΣ- ΓΑΛΑ- ΤΥΡΙ- ΒΟΥΤΥΡΟ

Η γκλίτσα μας έδωσε την ευκαιρία να μιλήσουμε και να δούμε βίντεο και εικόνες στο διαδίκτυο για το επάγγελμα του βοσκού και για το πώς έφτιαχναν παλιά το τυρί και το βούτυρο

Δ."ΠΙΝΑΚΩΤΗ ΠΙΝΑΚΩΤΗ"- ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΠΟΡΟ ΣΤΟ ΨΩΜΙ

Η πινακωτή στάθηκε η αφορμή για να μιλήσουμε για το ψωμί και να γνωρίσουμε μέσα από εικόνες και βίντεο , πώς καλλιεργούσαν παλιά το σιτάρι, πώς έφτιαχναν το αλεύρι, πώς ζύμωναν και πώς έψηναν το ψωμί

8.ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Η Άνοιξη ήρθε. Ώρα για παιχνίδια στην αυλή

Αλάτι χοντρό, αλάτι ψιλό

Αγαλματάκια

Η μικρή Ελένη

Γύρω γύρω όλοι

Πινακωτή- Πινακωτή

Λάστιχο

Σπασμένο τηλέφωνο

Γω- γω -γω, σι- σι-σι, παιχνίδι με τα χέρια

Αλλά και τις ημέρες που βρέχει το παιχνίδι συνεχίζεται μέσα στην τάξη

Τυφλόμυγα

Περνά -περνά η μέλισσα

Τσιγκολελέτα

Το μαντηλάκι πέρασε

Πού'ντο – πού'ντο το δαχτυλίδι

Μπιζιιιιιι

9. ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Α. ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Τα παιδιά έμαθαν τα παραδοσιακά κάλαντα που τραγουδάμε στον τόπο μας το Σάββατο του Λαζάρου και τα τραγούδησαν στα παιδιά του άλλου τμήματος

Έφεραν λουλούδια και αφού στόλισαν τα καλαθάκια τους

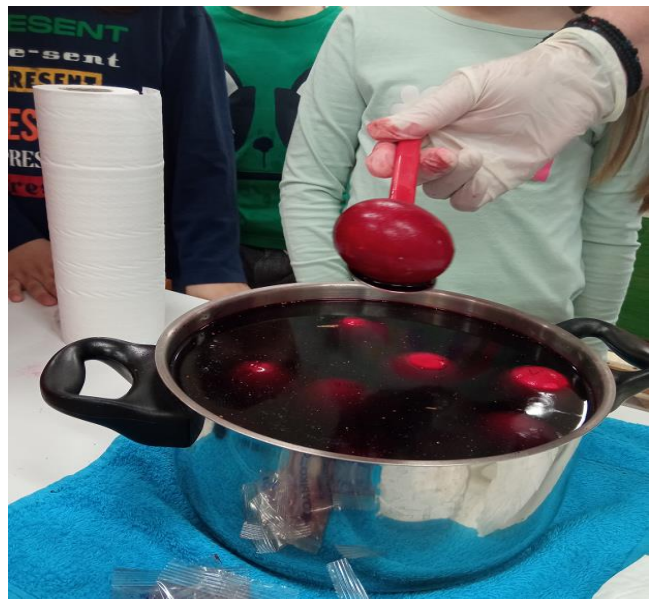

τα μεγάλα νήπια επισκέφθηκαν το Δημοτικό Σχολείο για να πουν τα κάλαντα

Β. ΒΑΨΙΜΟ ΑΥΓΩΝ

Ζωγράφισαν με λαδοπαστέλ τα αυγά που έφεραν από το σπίτι τους και τα έβαψαν

Στο τέλος η κυρία του τμήματος ένταξης θυμήθηκε ένα έθιμο του τόπου της. Με το λαδάκι που αλείφουμε τα αυγά, σχεδίασε στο μέτωπο κάθε παιδιού έναν σταυρό και ευχηθήκαμε «**Καλό Πάσχα**» με υγεία και δύναμη

